

MEDYA TAKİP DOSYASI

26 Şubat 2025 Çarşamba

Elektrik kapasitesinde yenilenebilir enerjinin payı yüzde 60'a yükseldi

Türkiye'nin yenilenebilir enerji kurulu gücü 23 Şubat itibarıyla toplam elektrik kurulu gücünün yaklaşık yüzde 60'ına ulaştı.

■ Türkiye Elektrik İletim AŞ (TEİAŞ) verilerine göre, Türkiye'nin toplam elektrik kurulu gücü bu dönemde 116 bin 605 megavata yükseldi.

■ İklim değişikliğiyle mücadele ve cari açığın azaltılması için yerli kaynak kullanımına ağırlık veren Türkiye'nin elektrik üretim portföyünde önemli yer tutan temiz enerji kaynakları, bu kapasitenin yaklaşık 70 bin megavatını oluşturdu.

■ Türkiye'nin 7 bölgesinde bulunan yenilenebilir enerji kaynaklarının santral sayısı ise 33 bin 671 olarak hesaplandı.

■ Ülkenin artan nüfusu, sanayisini daha da büyütme çabaları ile sürekli yükselen enerji ihtiyacının karşılanması, petrol ve doğal gaz gibi fosil yakıt ithalatından kaynaklı cari açığın azaltılması politikaları kapsamında özellikle rüzgar ve güneş enerjisi gibi yatırımlara hız ve-

rildi.

■ Türkiye'nin yenilenebilir enerji kurulu gücü 23 Şubat itibarıyla toplam elektrik kurulu gücünün yaklaşık yüzde 60'ına ulaştı.

Güneş santrali sayısı 32 bini geçti

■ Güneş enerjisi kurulu gücü bu dönemde 20 bin 416 megavat olarak belirlenirken, bunun 18 bin 409 megavatını lisanssız santraller, 2 bin 8 megavatını ise lisanslı santraller teşkil etti.

■ Bu dönemde, güneş enerjisinin toplam kurulu güç içindeki payı yüzde 17,5'e, yenilenebilir enerji kurulu gücündeki payı ise yaklaşık yüzde 30'a ulaştı. Güneş enerjisinde bu dönemde

elektrik üretimi yapan santral sayısı ise 32 bin 83 olarak hesaplandı.

■ Rüzgar enerjisinde bu dönemde kurulu güç 13 bin 46 megavata, santral sayısı ise 378'e ulaştı. Rüzgar enerjisi toplam elektrik kurulu gü-

cünün yaklaşık yüzde 11'ini oluşturdu. Bu kaynağın yenilenebilir enerji içindeki payı ise yüzde 18,7 olarak kayıtlara geçti. Rüzgar enerjisi kapasitesinde lisanslı santrallerin sayısı 287 olurken, lisanssız santrallerin sayısı 89'a ulaştı.

Yenilenebilir enerjide en büyük kapasite hidroelektrik santrallerinde

■ Hidroelektrik kurulu gücünü akarsu ve barajlı santrallerin oluşturduğu bu kapasite 23 Şubat itibarıyla 32 bin 203 megavata ulaştı. Hidroelektrik enerjisi, toplam kurulu gücün yüzde 27'sini, toplam yenilenebilir enerji kurulu gücünün ise toplam yüzde 46'sını oluşturdu.

■ Bu kaynaktaki santral sayısı akarsu santralleri için 617, barajlı santraller için 147 olarak kayıtlara geçti.

■ Toplam yenilenebilir enerjinin diğer kaynaklarını ise jeotermal ve biyokütle kaynakları oluşturdu. Jeotermal enerji kapasitesi bu dönemde 1734 megavat, biyokütle kapasitesi ise 2 bin 123 megavat olarak hesaplandı.

■ Santral sayısı ise sırasıyla jeotermal için 66, biyokütle için 380 olarak kayıtlara geçti. /AA



'Devlet villanın enerjisini neden sübvanses etsin'



ENERJİ Piyasası Düzenleme Kurumu

Başkanı **Mustafa Yılmaz**, Bloomberg HT kanalında katıldığı yayında elektrikte zam olmadığını, fazla tüketenlerin daha fazla ödeyeceğini belirtti. "5 bin kilovatsaatin üstüne sübvansiyon olmaması doğru karar. Diğer türlü senin vergilerin, benim vergilerim başkasının elektrik parasını ödemiş oluyor. Villada, yalıda oturanların enerjisini neden devlet sübvanses etsin" dedi.

Sübvansiyonların yatırımları önlediğini öne süren Yılmaz, "Devlet sübvansiyon yapıyor, bunu ne kadar yapmamız lazım bu çok önemli bir konu. Villada, yalıda oturanların enerjisini neden devlet sübvanses etsin. Asgari ücretle çalışan bir vatandaşımızın ihtiyacını devlet karşılıyor. 3 milyonluk elektrikli aracın enerjisini de devlet sübvanses etmesin. Sübvansiyonlar yatırımları da engelliyor. Yatırımcılara diyorsunuz ki serbest piyasada elektriğin maliyeti şu kadar buna güvenerek yatırım yapıyor sonra diyorsunuz ki sen enerjini şu kadar fiyattan satacaksın, bu doğru değil. Fazla tüketenler maliyetini ödeyecek, zam yok. 5 bin kilovatsaatin üstüne sübvansiyon olmaması doğru karar. Diğer türlü senin vergilerin, benim vergilerim başkasının elektrik parasını ödemiş oluyor." diye konuştu.

MURAT KURUM:

İklim Kanunu yeni bir soluk getirecek

■ Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum, Meclis'e sunulan İklim Kanunu Teklifi'yle ilgili olarak "Türkiye'nin 'ilk İklim Kanunu' iklim değişikliği ile mücadelemize yeni bir soluk getirecek" dedi. Geçen hafta Meclis Başkanlığına sunulan teklif ile iklim değişikliğiyle mücadelede genel ilkeler belirlendi. Teklif ile ekonominin iklim bazlı olumsuz sonuçlara dirençli hâle getirilmesi sağlanacak. Sektörlerin uluslararası rekabet gücünün artırılması için daha temiz ve daha verimli bir üretim süreci yasal güvenceye alınacak. Öte yandan, teklifte İklim Değişikliği Başkanlığının görev ve sorumlulukları netleştirildi. Başkanlık, sera gazı

emisyollarının azaltımı ve iklim değişikliğine uyum faaliyetleriyle ilgili ilerlemeleri izleyecek. Karbon fiyatlandırmasıyla ilgili piyasaya dayalı mekanizmaları düzenlemek de başkanlığın yetkisinde olacak. Emisyon Ticaret Sistemi (ETS), başkanlık tarafından kurulacak ve bu kapsamda tahsisatların dağıtımı yapılacak. Okul müfredatlarına iklim değişikliği ve yeşil dönüşüm eklenecek. Kanun teklifinde belirtilen uygulama ve planlama araçlarına ilişkin hazırlama ve uyarlama yükümlülükleri ilgili kurum ve kuruluşlarca en geç 31 Aralık 2027'ye kadar yerine getirilecek.



Murat Kurum

İŞ ENERJİ ATEŞ ÇELİK'E ORTAK OLUYOR

Rekabet Kurumu'nun internet sitesinde yer alan duyuruya göre, 10 yılı aşkın süredir Türkiye'de yerli rüzgar türbini kulesi üretimi alanında faaliyet gösteren Ateş Çelik'in ortak kontrolünün; İş Enerji ile Maxis Girişim Sermayesi yönetimindeki Temiz Enerji Girişim Sermayesi Yatırım Fonu, Atlas Büyüme Sermayesi Girişim Sermayesi Yatırım Fonu ve Türkiye Yeşil Finans Projesi Girişim Sermayesi Yatırım Fonu tarafından devralınmasına yöne-

lik başvuru tamamlandı. Enerji sektörüne yeni bir soluk getirmesi beklenen bu ortaklık yerli üretime destek olarak ülkemizdeki rüzgâr türbini üretim kapasitesinin artırılmasını sağlayacak.

2013 yılında rüzgar türbinleri için cıvata, somun ve bağlantı elemanları üretmek amacıyla kurulan Ateş Çelik, bugün 1.500 MW kurulu gücün ihtiyacını karşılayabilecek kapasiteye ulaşmış durumda. Şirket, kule temel ringi, kule temel kafesi, çelik iç aksam

ve kule sevk ekipmanlarının tamamını yıllık üretim kapasitesine dahil ederken, 2018 itibarıyla başlattığı direct-drive teknolojisine sahip jeneratör üretimiyle rüzgar türbini üretiminde önemli bir adım daha attı. İş Bankası Grubu'nun bir parçası olarak 2022 yılında kurulan ve kısa sürede 1000 MW üzeri bir kurulu gücü portföyüne katan İş Enerji ile tesis edilmesi planlanan bu ortaklık neticesinde stratejik iş birliğinin geliştirilmesi planlanıyor.



Etiler, Beşiktaş, İstanbul | E-posta: iletisim@eud.org.tr

UZMANLAR İKLİM KANUNU'NU ELEŞTİRİYOR:

"İklim değişikliği kanunu değil,
emisyon ticaret sistemi kanunu"YAKIN PLAN
DİDEM ERYAR
ÖNLÜ
didem.eryar@nbe.com.tr

Ekim 2021'de hem Paris Anlaşması'nı onaylayan hem de 2053 yılı için net sıfır emisyon hedefi koyan Türkiye'nin iklim kanunu, 2021 yılından bu yana hazırlık aşamasındaydı. 20 Şubat 2025'te ise Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne (TBMM) sunuldu. Uzmanlar, Meclis'e sunulan İklim Kanunu Teklifi'nin Türkiye'nin karbon emisyonlarının ne zamana kadar ve ne şekilde azaltılacağına dair yeterli bir çerçeve sunmadığı ve bu haliyle bir iklim kanunu olmaktan uzak olduğu eleştirisinde bulunuyor. Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hayvan ve Doğa Hukuku Laboratuvarı Kurucu Direktörü Doç. Dr. Serkan Köybaşı, İklim Kanunu Teklifi'nin, "adı 'iklim kanunu' olsa da, aslında iklim değişikliğini durdurmaya yaraması mümkün olmayan, yalnızca bir piyasa yaratılmasına yarayacak bir kanun düzenlemesi" olduğunu söylüyor.

Net sıfır hedefi tarihi olan 2053'ün dahi yalnızca gerekçe kısmında verildiğine dikkat çeken Köybaşı, bu kısmın hukuki bağlayıcılığının ikincil olduğuna dikkat çekiyor. Köybaşı'nın göre Kanun'da 2030, 2040,

Uzmanlar, Meclis'e sunulan İklim Kanunu Teklifi'nin Türkiye'nin karbon emisyonlarının ne zamana kadar ve ne şekilde azaltılacağına dair yeterli bir çerçeve sunmadığı ve bu haliyle bir iklim kanunu olmaktan uzak olduğu eleştirisinde bulunuyor.

2050 ve 2053 için emisyon azaltım hedeflerinin açıkça yazılması gerekirdi.

Max Planck İnovasyon ve Rekabet Enstitüsü Kademli Araştırmacısı Dr. Ezgi Ediboğlu ise "Genel olarak taslağın verdiği his, daha çok iklim değişikliğinden gelebilecek ekonomik kazanımların regüle edilmesi gibi görünüyor" diyor. İklim krizini bir "fırsat" olarak tanımlayan Teklif'te vizyon sorunu olduğunu vurgulayan Ediboğlu, çevresel koruma karşısında kalkınmanın önceliklendirilmesini de eleştiriyor. İklim değişikliği ile mücadelede, çevresel korumanın garantisi altına alınması gerektiğini vurgulayan Ediboğlu'na göre Teklif'te "tam tersi yapılmış ve her noktada kalkınma şerh getirilmiş veya kalkınma ile çevresel koruma karşı karşıya getirilmiş."

Yeni bir piyasa yaratılması hedefleniyor

Doç. Dr. Serkan Köybaşı'nın değerlendirmeleri şöyle: "Öncelikle ben bu teklifi bir iklim değişikliği kanunu teklifi ya da iklim kanunu teklifi olarak okumazım veya öyle kabul etmiyorum. Bu bir emisyon ticareti düzenlemesi kanunu. Kanunun içeriğine baktığımız zaman, iki bölüme ayrıldığını görüyoruz. İlkinde iklim değişikliğinin ne

kadar önemli olduğuna dair güzel cümleler ve 'iklim adaleti' veya 'adil geçiş' gibi süslü kavramlar yer alıyor. Ancak bunlarla ilgili hiçbir somut düzenleme yok. İklim değişikliğinin önlenmesi için emisyon azaltımından bahsediliyor ancak net sıfır için bir tarih bile verilmemiş. Net sıfır hedefi tarihi olarak 2053, yalnızca gerekçe kısmında geçiyor; kanun metninde ise bu tarih geçmiyor. Şu andaki net sıfır emisyon hedefi tarihi (2053), Cumhurbaşkanlığı kararı ile belirlenmiş durumda. Bunun bir bağlayıcılığı yok. Bir sonraki cumhurbaşkanı, 'ben bu kararı değiştiriyorum, net sıfır hedefini 2070 senesine erteliyorum,' dediği zaman, yapacak bir şey yok. Bu nedenle bu kanunda net sıfır tarihinin bile belirlenmemiş olması, kabul edilebilir bir şey değil. Fakat, kanunun ikinci kısmına, yani emisyon ticareti sistemine geldiğimizde, orası tam bir kanun gibi. Bu bölüm oldukça ayrıntılı. Hangi kurumun ne görevi olacağı, piyasanın nasıl düzenleneceği, bu piyasadaki kurallara uymayanların ne ceza alacağı gibi her şey çok ayrıntılı düzenlenmiş. Öyle anlaşıyor ki iklim krizinden ve Türkiye'de yaşanacak sorunlardan tek anlaşılan şey: Biz bundan nasıl bir piyasa yaratırız? Nasıl

pam kazanırız? Büyümeye nasıl katkı sağlarız? Bu kanunun yapılmasındaki amaç, iklim değişikliğinin azaltılması veya durdurulması değil. Amaçlanan, yeni bir piyasa yaratılması ve yeşil büyüme'ye hizmet etmesi. O nedenle bu kanun, kesinlikle bir iklim değişikliği kanunu değil. Bu, bir emisyon ticareti sistemi kanunu."

Kalkınma, çevresel koruma karşısında önceliklendirilmiş

Dr. Ezgi Ediboğlu ise şu yorumları yapıyor: "İklim değişikliğinin de etkisiyle değişen ve dönüşen dünyada, bu dönüşümün aynı zamanda fırsatlar sunduğu ve bazı sektörlerde olumlu etkiler yaratabileceği gerçeği de göz ardı edilmelidir. İklim değişikliği ile mücadele, üretim şeklinin daha az karbon yoğun hale gelmesini gerektirdiği için pek çok sektör değişiyor. Bu değişime ayak uydurulabilmesi için de gelişmekte olan ülkelere finansal destek sağlanıyor. İklim değişikliği ile mücadele için bir durumu 'fırsat' veya 'olumlu etki' diye yorumlamak ve bunu kanuna yazmak, bana göre ciddi bir vizyon sorunu işaret ediyor. Taslakta 'fırsat' kelimesi dört kez, 'olumlu etki' ifadesi ise iki kez ge-



Ezgi Ediboğlu

Serkan Köybaşı

çiyor. Dönüşüm çok zahmetli, uzun vadeli ve çok masraflı bir süreç. Değişimin pek çok sektöre getireceği sancılar ve devletlere olan maliyeti o denli büyük ki, devletler hâlâ bu mücadeleyi etkin yürütmekten imtina ediyorlar. Emisyon ticaretinden veya yurtdışından gelecek finansman desteği, iklim değişikliğiyle mücadelede -tabiri caizse - devrede kulak miktardadır. Tabii ki emisyon ticareti gibi 'fırsat' olarak görülen konular da regüle edilecek. Fakat bu regülasyonların gerekçesi, 'fırsat' veya 'olumlu etki' ifadelerine gerek olmadan, mücadelenin bir parçası olarak zaten kendine yer bulacaktır. İklim Kanunu'na bu ifadelerin girmesi, en kibar haliyle talihsiz bir durum. Zaten taslakta çoğu alan, jenerik deneyecek seviyede yazılmışken, emisyon ticaretinin detaylılığı göze batıyor. Genel olarak taslağın verdiği his, daha çok iklim değişikliğinden gelebilecek ekonomik kazanımların regüle edilmesi gibi görünüyor. Ülkemizdeki geçmiş deneyimler gösteriyor ki, kalkınma ile çevre koruma karşı karşıya geldiğinde, kazanan çoğunlukla kalkınma oluyor. Bu bağlamda, iklim değişikliği ile mücadele kapsamında, kalkınma hedefine karşı çevresel korumayı garanti altına alacak yöntemler gerekliydi. Fakat tam tersi yapılmış ve her noktada kalkınma şerhi getirilmiş veya kalkınma ile çevresel koruma karşı karşıya getirilmiş."